

Barweet nyēē kisirchi :Bāwulō Tiitō

Taayta

Siriintēēt, yēē kikēēsirē āk wōlēē /kikēēsirēē:

Ki akeenke :Tiitō ām Kirikiik chēbo taay kōōyēnchi Kiriistō kubuntēē āmtooyiisyēētaab Bāwulō ām Antyookya. Kikiisimkukwey inee :Bāwulō kuyēk toorētiintēēnyii ānkuwēēto keey tuuyēētaab lēbkēyik nyēē kimiitē Yēērusālēm ām kēnyiitaab 49 KK (kas Kalatyēek 2:1-3). Kiyēetyēēchi :Tiitō Bāwulō ām Ēfēēsō ām ruutoonyii bo sōmōk. Nto mii yoo kōōyookto :Bāwulō Tiitō wokukas kaniseetaab Kōōriintō. Yu kāwokubēk :bēsyōōsyēkaab Bāwulō choo /kikēērātēē ām Rooma, kuwēēto :inee Tiitō ām ruutoonyii bo ang'wan ānkubokutoow :tukwaay kaniseet ām Kērēētē. Nto yu tāsē taay :Bāwulō ām ruutoonyii bo ang'wan, kubākookyi Tiitō Kērēētē sukuriib kaniseetaab wōlooto.

/ Kiisōōtyēēchinē kule kisirchinē :Bāwulō Tiitō barwaani kēnyiitaab 66 KK, yooto ku bēsyōōsyēk chēē ng'eri kung'eetee kāsirchi Tēmētēwō barweenyii nyēbo taay. Mwoochinē Tiitō ām barwaani kusyeem kunyōōr bārooyinto kuchōōnēē mwēēnkēēt ākoy kiriinkēētaab Nikōbōōli nyēē miitē tabantaab araaray ām tinkēēywēētaab kōōrēētaab Kiriki (kur. 3:12). Chiito nyēē kiyibē barwaani ku Seena āk Ābōōlō (kur. 3:13).

Kiyēē mii āriit āk nyēē āmu: Isōōtyinē :Bāwulō Tiitō kumwoochi biiko kule bo koomānuut ām wōlēē mii :biikaab Kiriistō āk kāāntōōyikaab biikaab Kiriistō kuminyē ām soboonto nyēē mātinyē tisyā. Kiikiimchi kuu nyooto kuuyu ki wōō :miyootyēēt Kērēētē bēsyōōsyēchooto. Māchāktōōs kuminyē :kaniseetaab soboonto nyēē iyyoong'unēē kāānēētēywēēkaab manta kuu kule, māchāktōōs kusēwunootiin ānkukoonyitootiin. Nto subak kooneet icheck :chamateetaab Yēyiin kuminy soboonto nyēbo Kaab Yēyiin. Itōrōōrē biich :soboon nyēē wuu nyoo kusiir kumwaayaat :chii ng'al chēē chaang'.

Kyoorōōr keyy :Bāwulō ānkumākyi Tiitō bērrur

¹ Anii nyoo Bāwulō nyoo āyēchinē Yēyiin yiisyēēt. Kitoola :Yēesu Kiriistō āyēku *lēbkeēyiintēenyii ānkōōyooktoo āyēētyēēchi biiko choo kiikukwey :Yēyiin kōōyēnchi inee ankaaneet icheck manta kurubta keyy kiyēē mākwēēch :Yēyiin.

² Āyēyē yiisyooni ākēnēē keyy *soboontaab kibchuulyo. Kisimkumwooy :Yēyiin nyoo mātinyē lembech /kumānāākēētoow kōōrēēt kule māukōōnēēch soboonēēb kibchuulyo.

³ Yu kayit :bēsyēēt nyoo kikiikutool :Yēyiin, kung'oong' :inee nyoo Kāārārookiintēenyoo ng'ālyoontēenyii ankutoola anii a-amaate lōkōōywēchu kāroomēch.

⁴ Āsiruung' inyīing' Tiitō nyoo iwuuyē lakwanyuu nyēbo man, kuuyu kiikoosēē keyy :tukwaay Yēyiin. Kōōbēruuring' :Baaba Yēyiin āk

Kāārārookiintēenyoo Yēesu Kiriistō ānkukōōning' kaalyeet.

Kāāntōōyikaab biikaab Kiriistō

(1 Tēmētēwō 3:1-7)

⁵ Kiyēē kiyeya sābākookyiing' Kērēētē ku kule, kyāmāchē siiteryeech yiisyōōnuutēk choo kimanaakiiwaang'te. Kyāmāchē mbo subak siitoolaate booyikaab kanisa ām kiriing' ake tukul kuu wōloo kyāmwooytoowuung'.

⁶ Māchāktōōs :boontēēt nyēbo biikaab Kiriistō ku chii nyēē mātinyē lēelis ānku chii nyēē tēerēē koorkēēnyii nkit. Māchāktōōs kutinyē lēekōōy chēē /kiikoosēē keey chēē mā kāwōōt āmātinyē kēwēynāt.

⁷ Māchāktōōs :kāāntōōyiintō ku chii nyēē mātinyē lēelis, kuuyu iyyoonkyinē yiisyēetaab Yēyiin. Māmāchāktōōs kung'āsē keey nto ku kibsiirmōōyoo. Māmāchāktōōs mbo ku chii nyēē kibōōkityoo nto ku chii nyēē kicham wōōrōōryēt nto chēemooyēētyoo.

⁸ Nteenee, māchāktōōs ku chii nyēē ruroot :moo ānku nyēē kicham kuyēyē ng'al chēē kāroomēch. Māchāktōōs subak ku chii nyēē sēwunoot, nyēē chuulaat, nyēē tiliil ānkuriibē keey.

⁹ Māchāktōōs kuriibē miisin kāānēētēywēēk chēbo man kuu wōloo /kikiineetita sukung'eet kōōtitiir biiko alak ām kāānēētēywēēchoo ānkōōburyoong'tooy biiko choo kwiilē ng'aleechaa.

Iriibēē keey kāānēētik choo mātinyē manta

(1 Tēmētēwō 1:3-11; 4:1-7)

10 Mii :biiko chēē chaang' chēē cheemakwi-iliis. Bōloobōlootē :bichu baateey, kōōbootootē bi-ich mētēwoy. Biiko chēē yēyootē ng'aleechu mi-isin ku :choo isōōtē kule ākoy */kiimuraatan chii sukuchamta :Yēyiin.

11 Ikērē koong' bichoo kuuyu mii kōōbootootē koorin kumukuul kōōnēētootē tukuuk chēē māyēmāktōōs. Yēyootē :bichu kuu nyooto kumāchē chēēbkiisyoong'.

12 Kimwooy mbo :wōōrkooyoontēng'waa akeenke kule, “Kiblembechiis ākookoy :biikaab Kērēētē ānku biich chēbo rōkōs, tinyē kēwēynāt ānku chēēmooyēētis.”

13 Man :ng'ālyoontoonoo. Kunyoo, iburyoong'tooy bichoto sukung'eet kumēto kāānēētūutēchoo bo lembech ankurub ng'ālyoontēētaab Yēyiin ām kēēlto nyēē karaam

14 amarub tukuuk chēē inēētē :Yuutayeek alake nto kiruutēkaab biich buch. Kiikuchunnyēē :bichu ng'ālyoontēētaab manta.

15 Tiliil :kiy ake tukul ām wōlēē mii :biiko choo /kiikiitiliil. Nto choo mā tiliilēch āmēyēnchinē, māmii :kiy nyēē tiliil ām wōlēē mii :choo. Ku-booyiit man, kwoonykwoonyootiin :mētēwookwaa nyēē -mēēnkētē kiyēē karaam āk nyēē miyaat.

16 Yēyē keey :bichoo kule inkētē Yēyiin, nteenee ibooru :ātēbuutēkwaa kule -mēēnkētē. Miyootēch :bichoo ānku kāwōōt nyēē māyēmootiin mbo kuyey kiy ake tukul nyēē karaam.

1:14 1Tēm. 1:4

1:15 Māārō 7:15; Room. 14:14, 20; 1Tēm. 1:5

1:16 1Tēm. 1:3-7

1:16 1Tēm. 6:20; 2Tēm. 3:5

2

Kiyēē yēmāktōōs /kiinēētē

¹ Nto inyiing' Tiitō, māchāktōōs 'inēētē kiyēē rubtooy keey āk kānēētēywēēkaab man.

² Māchāktōōs :booyik kuriibē keey, kuyēk booy chēē koonyitootiin ānku sēwunootiin. Kōōkoosēē keey Yēyiin kuyitita ām chamateet āk muytaayeet.

³⁻⁴ Inēētē nkicheek chēēbyōōsōōk choo yōōsēch kōōbuurē kuu wōloo wuunto :choo kiikōōyēnchi Kiriistō. Kutayee keey seemseemnyeet āk bōōkitēēt. Māchāktōōs kōōnēētē kooruuk choo tāku minkēēch kuchāmē saanikwaa āk lōkōkwaa,

⁵ kule kuriibē keey, kuminy soboonto nyēē tiliil, kuriibē kēestoonikwaa nyēē karaam, kubāybāyēch ānkōōywēyē saanikwaa simēēntosuurākoy :ng'ālyoontēētaab Yēyiin.

⁶ Inēētē nkicheek āybēēriik kuriibē keey.

⁷ Nteenee iyēyē :inyiing' kiy ake tukul ām kēēlto nyēē karaam sukukāsēēniing' :biiko chuut. Yoo inēētē biiko, kumāchāktōōs inēētiisyē ām kēēlto nyēē churtaat ānkuyibuung' koonyit.

⁸ Yoo i-āmu lōkōōy, kumāchāktōōs kubo man, si yoo kālē :chii kukwiiling', mākuchus kuuyu māmii :kiyēē miyaat nyēē imuuchē kumwooy kurubta keey āk acheek.

⁹ Māchāktōōs kōōywēyē :motwoorik mokorēēnikwaa ānkuyēyē kiy ake tukul nyēē ing'ērēēchē mokorēēnichoo. Māmāchāktōōs kukētyinē mokorēēnikwaa ng'ālyoo

2:1 1Tēm. 1:10   **2:2** 1Tēm. 5:1   **2:5** Ēfēēs. 5:22-24; 1Tēm. 3:11

2:6 1Yoowa. 2:14   **2:7** 1Kōōr. 4:16; 1Tēm. 4:12

¹⁰ āmāchōōrēē tukuukwaa. Nteenee māchāktōōs kutooku ām taayeetaab mokorēēnikwaa kule kāroomēch :icheek / ānkiikoosēē keey ām kiy ake tukul sukoomuuch kuyey :yooto kāānēētiisyēētaab Kāārārookiintēēnyoo Yēyiin kung'ērēkyi :biiko.

¹¹ Kōōkōōboor :Yēyiin kule chāmē chii ake tukul ānkōōrāroochē chiito nyoo ikoosēē keey inee.

¹² Yēyēēch :chamateetaab Yēyiin keetay tukuuk choo mā-ābu wōlēē mii :inee āk mbo choo bo kōōrooni, ānkēēminy nyēē kēēriibē keey, nyēē chur-taat ānku nyēē ruhtooy keey āk wōlēē māktooy :Yēyiin.

¹³ Yooto tukul, kēēmiitē kiikēnēē keey bēsyēēt nyoo tooku :Yēyiin āk Kāārārookiintēēnyoo Yēēsu Kiriistō ām lēbkēēyyēēt nyēē wōō.

¹⁴ 'Inkēt kule kiikooyto :Yēēsu soboonnyii sukuwālāng'unēēnēēch wōlēē mii :rōkōs ake tukul sukōōtililēēch acheek kēēyēku cheechii choo kēēmāchē miisin kēēyēyē tukuuk chēē kāroomēch.

¹⁵ Kunyoo, 'inēētē ng'aleechaa !kaamwaay iti-tiirēē biiko ānkiiyisu choo moosootiin iyēyiisyēē kāāmuukēywēēkaab Yēyiin. -Meekany kumoonti-ing' :chii.

3

/Kēēyēyē kiyēē karaam

¹ Māchāktōōs isōōwu biikaab Kiriistō kōōywēyē bāytooyik āk kāāntōōyik ānkuchōbootiin kuyēyē kiy ake tukul nyēē karaam.

2:10 Ēfēēs. 6:5-8   **2:11** 1Tēm. 2:4   **2:13** 1Kōōr. 1:7   **2:14** Ēsēk. 37:23; Kala. 1:4; Ēfēēs. 5:26; Ibu. 9:14; 1Yoowa. 1:7, 9   **3:1** Room. 13:1

² Māmāchāktōōs kung'āloolootēē biiko alak nyēē miyaat nto kuwookuutyēē. Nteenee māchāktōōs ku biich chēē tālooyēch kutukul ānkuyibē keey ng'wēny.

³ Inkēt mbo kule kikēēkōryootiin :nkacheek bēsyēēt ake ānkikēēyēyē kēwēynātēēt. Kikiikēētēwēchāksē ankikiikoolaambuucheek :tukuuk tukul chēbo leles āk tuuyintaab moo. / Kikiikeetayeech ankikiikeetay :nkacheek biiko alak.

⁴ Nteenee, kiiboorwēēch :Yēyiin nyoo Kāārārookiintēenyoo, kāroomnyēēnyii āk wōlēē chāmtooy biiko.

⁵ Kiiraraacheech āmēēbērē kule kuuyu kikēēyēyē tukuuk chēē churtootiin, nteenee kiriireeneech buch. / Kikiitiliilēēch yoo / kikēēsichēēch subak kubununēē Tāmirmiryēētaab Yēyiin.

⁶ Kiroonkyēēch :Yēyiin Tāmirmiryēēnyii kuyem kubununēē Yēesu Kāārārookiintēenyoo ānkēēnyōōru soboonto nyēē lēēl.

⁷ Kiyey kuu nyooto sukung'eet keechurte ām taayeenyii kubo chamateet nyēē boontēēnēēch / ānkēērōōbwēēch *soboontaab kibchuulyo nyoo ki-ikēnēē keey.

⁸ Ng'alyoo :nyooto nyēē /kiikoosēē keey.

Kāānēētiisyēētaab manta
(1 Tēmētēwō 1:3-11; 4:1-7)

3:3 Kolos. 3:7   **3:4** 1Tēm. 2:3; 4:10; Tiitō 1:3; 2:11   **3:5** Yoowa. 3:3-7; Room. 6:4; Ēfēēs. 2:9; 5:26; 1Bēt. 1:3   **3:6** Yēyuut. 2:33; Room. 8:9-16; 1Kōōr. 6:11; Kala. 5:25; Filib. 3:20; 2Tēm. 2:10; Tiitō 2:13; 1Yoowa. 4:14   **3:7** Room. 3:24; 5:1-11

Māchāktōōs ikas kule kēēnkēt :biiko ng'aleechu kāroomin sukung'eet kōōnēmchi keyy :choo iyēnchinē Yēyiin kuyēyē tukuuk chēē kāroomēch. Yoo kayey :biiko ng'aleechaata, māukārāmchi.

⁹ Nteenee itayee keyy kwiilateet nyēē berber nto irāru kooyndōōkaab Yuutayeeek choo kiikuba kēny. Itayee keyy mbo subak wookuut āk kwiilat nyoo rubtooy keyy kiruutēkaab Yuutayeeek kuuyu buch :tukul.

¹⁰ Irwookyī areet āyēēng' chiito nyēē yibu kāānēētūut choo bchēyē biich, nto yoo mākasē, ikwet chiichoo.

¹¹ 'Inkēt kule cheemakwiilyaa :chiichoo ānkōōbooru mbo :ng'ōōkisto nyēē boonto kule machurtaat.

Ng'aleek chēbo lētūut

¹² Āmiitē wāāyooku Arteema nto Tukiikō. Yoo kasimkuyit :ake tukul, isāru keyy areet akeenke ākoy Nikōbōōli. Kaasoot kule wāāmuunyēē wōlooto ām yiiwootēēt nyi chōōnii.

¹³ Isyeem wōlēē 'imuuktooy iyēētyēēchi Seena nyoo tinyē kiirnātēētaab kiruutēk āk nkinee Ābōōlō yoo bēēchinē keyy. Ikas kule kānyōōr kiy ake tukul nyēē māchē.

¹⁴ Māchāktōōs kōōnkēt :biikyoo kuyēyē tukuuk chēē kāroomēch kuu kuyēētyēēchinē choo yēmāksē /kēēyētyēēchi, sukung'eet /kēētuwēn kōōyyiin.

¹⁵ Isubooyiing' :chii ake tukul nyēē kiibuurtooy keyy ām wōli. Kunyoo, isubaay :nkinyiing' bi-

iko choo chāmēēch ānkōōkoosēē keey Yēyiin kuu
acheek. Kōōbēruurook Yēyiin akweek tukul.

Biibilya Nyēē Tiliil New Testament in Sabaot (KE:spy:Sabaot)

copyright © 2011 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Sabaot

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

Printed book ISBN 9966002030

The New Testament

in Sabaot

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 5 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022

c68c9dca-518f-544b-a52e-82240cf64928